

[Statsministeren]

for at bevare og videreudvikle vores velfærdssamfund.

Forhandling

Rahbæk Møller (SF):

Jeg takker statsministeren for svaret, og jeg er meget enig med statsministeren i, at de to personer, som statsministeren nævnte i sin start, nemlig Robert Reich og Michael Porter, i høj grad har virket som inspiration for partierne – herunder også for mit eget parti – på trods af eller måske netop på grund af deres indbyrdes store uenighed.

Før jeg i øvrigt kommenterer besvarelsen, vil jeg lægge ud med en gennemgang af vores syn på udviklingen og på de initiativer, der er nødvendige for at rette den op.

Jeg vil begynde med uddannelsesområdet. Ugebladet Mandag Morgen startede her en debat ved at offentliggøre en OECD-undersøgelse, der viste, at Danmark fra at ligge i toppen blandt OECD-landene nu ligger under gennemsnittet. Det er ikke så sært, at en sådan undersøgelse vækker opmærksomhed i et land, der kun har viden og kunnen som konkurrenceparametre.

Undervisningsministeriet har følt sig foranlediget til at kritisere OECD's opgørelse. Hovedelementet i kritikken er det uafviselige faktum, at internationale sammenligninger er vanskelige på grund af forskellige systemer og opgørelsesmetoder. Men Undervisningsministeriet kan ikke benægte, at der faktisk er sket et fald i udgifterne til uddannelse i Danmark. Ingen, der bevæger sig rundt i uddannelsessystemet, er uvidende om, at der faktisk er sket et betydeligt niveaufald. Faldet er meget ujævnt fordelt, dels fordi udgangsforudsætningerne var forskellige, dels fordi en større indsats fra lærernes side mange steder kunne afbøde skaderne. Men skaden er sket.

Jeg behøver bare nævne nogle få eksempler fra de senere dages medier. I forgårs kunne jeg se i fjernsynet, at på vore dages hospitaler skal man sikre sig at blive behandlet af en læge, der enten er uddannet i et andet land, f.eks. Brasilien eller Tyrkiet, eller i Danmark for tilpas længe siden. Yngre danske læger er for dårligt uddannet.

I sidste uge kunne vi læse om det faldende niveau for bygningsingeniører. For ikke så

længe siden gjorde de jurastuderende tydeligt opmærksom på, at deres forhold med auditorier uden plads til alle studerende og med urimelig mange studerende pr. lærer er helt uforvarlige.

Fra gymnasiet side lyder der stærkere og stærkere protester mod kvaliteten af de gymnasielærere, som universiteterne uddanner, i hvert fald i humanistiske fag. Man kan simpelt hen ikke få tilstrækkelig kompetence til at undervise i to fag inden for de tidsrammer, der er afsat.

Det er ikke kun de længste uddannelser, der er ramt. For kort tid siden var markedsøkonomerne i deputation i Uddannelsesudvalget og beklagede sig over, at deres uddannelse var blevet ødelagt på grund af markedsøkonomiske eksperimenter. Også de faglige uddannelser på tekniske skoler og handelsskoler har været ramt af de årlige nedskæringer under den borgerlige regering.

Så vidt jeg kan konstatere, er det danske uddannelsessystem dog stadig væk godt i international sammenhæng, når vi ser på bredden. For eksempel er de faglige uddannelser stadig nogle af verdens bedste på trods af nedskæringerne. Det er utrolig vigtigt for Danmarks udviklingsevne at bevare og styrke dette fortrin.

Fra SF's side vil jeg ikke på nogen måde tale for at styrke de længste uddannelser på bekostning af bredden af uddannelsessystemet.

Men vi har også brug for, at de mere specialiserede uddannelser er i orden. Det er de da også mange steder, men som de nævnte eksempler viser, er det langtfra alle steder, det er tilfældet. Det er en alvorlig trussel mod vores udviklingsevne.

De videregående uddannelser er særlig sårbare i disse år, fordi systemet er under omlægning fra et germansk præget til et angelsaksisk system. Det er af mange grunde en nødvendig omlægning. Men under omlægningen er systemet sårbart. Derfor er det særdeles uheldigt, at der i disse år er gjort så mange ting, der har sænket kvaliteten.

En genopretning vil koste penge. Men penge alene gør det ikke. Der må også ske en styrkelse af de mekanismer til sikring af kvaliteten, som er nedbrudt i de senere år. F.eks. må vi væk fra den rene taxameterbetaling på institutionerne. Betaling pr. bestået eksamen kan ikke andet end lægge et pres på sænkning af standarden.